

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG.

AZ „ELSŐ SZÉKELY HÁZI-IPARI ORSZÁGOS SZÖVETKEZET“ ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hatenkint kétszer: szombatonként és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyleti tagok egész évre 8 K, tisztek, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előzetesek küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyilt-tér soha 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kireng 10,189. szám

Zászlóbontás.

Az „Első Székely Házi-ipari Országos Szövetkezet“ tagjainhoz és a hazafias érzelmű közönséghez.

(—gh.) Isten nevében kezdjük szerény munkánkat. Isten segítségét kérjük célba vett törekvéseinkhez.

Jelszavunk: „A hazáért és szabadságért; népünk sorsának javítása és ipari termelésünk fokozásáért!“

Célunk: A népnek közgazdasági és népesedési fejlődését előmozdítani; a kivándorlástól visszatartani, lakóhelyén munkásságra és takarékosagra szoktatni. E cél elérése végett házi-ipari tanfolyamokat rendezünk mindenütt, hol megfelelő számú tagok jelentkeznek és a hol a szükséges előmunkálatok befejezést nyertek.

A népipar ilyen módon való meghonosítását, a meglévő tovább fejlesztését Székelyudvarhelyről, mint a Szövetkezet székhelyéről — a szervezett vármegyék minden egyes községében levő külügyigazgató támogatásával — intézzük.

A központ gondoskodik a munkástagok kiképzéséről, téli időszak alatt állandó munkával való ellátásáról, valamint az általuk előállított készmunka értékesítéséről.

E szövetkezet munkás tagjait 25 évi munkásság után, megfelelő nyudijban részesíti a nyugdíjszabályok szerint.

Ugy a tanfolyamokhoz, mint a további munkálatokra az anyagokat a szövetkezet adja és gazdasági munkás tagjait csupán télen foglalkoztatja. Kivételt ebben csakis azok képeznek, akik gazdasági munkával egyáltalán nem foglalkoznak.

A külföldről hazánkba beözönlő sok millió értéket tőlünk kivívó ipari készítményeknek kiszorítását a szövetkezet szintén feladatának tekinti. Ezt a fennebbihez hasonló módon úgy kívánja megvalósítani, hogy önálló kisiparos tagjait akkor, midőn azoknak munkahiányuk van, — amennyiben iparuk a szövetkezet által felkarolt iparnemekhez sorozható — munkával ellátja.

A szövetkezet alaptökéjének fejlődése arányában rendezti tanfolyamait. Résztvehet és ingyenes kiképzést nyer ezeken váll- és nemzetiségi különbség, valamint nemre való tekintet nélkül mindenki, aki 13-ik évét betöltötte. A tagok gyakorlati oktatást csakis a tanfolyam tár-

gyalt képező iparágból nyerhetnek.

A szövetkezet forgalomba hoz bármily hazai, kereskedelmileg használható házi-ipari cikket a saját termékeivel kapcsolatosan. Kizárólag tagjainak árusít. Kereskedő tagjait — tömegesebb vételnél — megfelelő árkedvezményben részesíti.

Ezek az alapszabályszerű célok, melyeknek becsületes, lelkiismeretes véghez vitelére zászlót bontunk. Zászlót bontunk és sorakozásra hívjuk fel hazánk közönségét.

Az Első Székely Házi-ipari Országos Szövetkezet 1891. II. 98—99. I. szám alatt, a székelyudvarhelyi kir. törvényszék társas cégjegyzékébe 1910. június 8-án bevezettetett.

Ingyenes tanfolyamait folyó évi november havában kezdi meg. Egyszerre több helyen nyit tanfolyamot.

Jelenleg 3440 tagja van 4783 darab 10 koronás üzletrésszel és így 47830 korona alaptőke jegyztetett.

Az üzletrésszel befizetése most immár a cégbejegyzés megtörténte után, kezdetét veszi. A befizetések nyugta ellenében a szervezett városok és községek mindenikében levő külügyigazgatók kezébe tartóznak. A külügyigazgatók pedig a hozzájuk Szövetkezetünk részéről megküldendő postatakarékpénztári befizetési lapok útján, bérmentesen szolgáltatják be az üzletrész összeget.

Most pedig átadjuk a szót Kathonay Bélának, a Szövetkezet ügybuzgó kezdeményezőjének és fáradhatatlan szervezőjének, aki elmondja azokat az irányelveket, melyek e nagyra hivatott intézmény életre keltésének szükségessége, hazafias céljai mellett szólnak:

Ha hazánk határain túlmegyünk s különösen a nyugati államokban mindent gondosan megfigyeltünk, ott látjuk az új lendület, a rohamos haladás, a termékenység, az alkotás, a reformoknak korszakát. Ott látjuk a megalégedés, a nemzetiségek között a testvéri szeretet és becsülés, a fejedelmek és népe között az egymás iránti ragaszkodás boldogító harmóniáját.

A hányszor ezt látom, a hányszor ezen elmélkedem, mindannyiszor le-sütöm szemeimet és érzem, hogy részünkre már nincs messze a megismerés órája; önkénytelenül is hallom fülembé zúgni a költő szavát:

... Hol nemzet súlyod el
Népek veszik körül,
S az ember millióinak
Szemében gyászkönyv ül.“

Ilyenkor lelki szemeimmel áttekintem a mi szármalmas helyzetünket. Azt a mindenben csak a jelenét

való küzdelmet; azt a sok erőpazarlást; a nemzetiségekkel való állandó ellentétek elsimítása helyett azoknak megdöntésére való törekvést, a szocialistáknak hazafiatlan utengését; Bécsnek irántunk tanúsított mostoha haságát; rossz közgazdasági helyzetünket; azt a kicsinyes, alkalmazkodó politikát, a mely bennünket lépten-nyomon megalkuvásra kényserít.

Mint a csapdába került madár, úgy gubbaszkodunk a rácsok között s busan tekintgetünk a kék égboltozatra, a hol az élet- és mozgátszabadság friss áramlata kering. Nekünk ez messze van! Majdnem elérhetetlen! Mihelyt pedig szárnyainkat bontogatjuk, rögtön akadályokba ütközünk. Csak testünket törhetjük véresre az általunk készített csapda rácsaiban!

A végzetnek minő sujtó keze nehezedik a mi szegény hazánkra, a mely nemzeti egyéniségét folyton kénytelen idegen célok, idegen intézmények szolgálatainak alárendelni. Mint a hogy Szipéria bányáiban az elitáltak maguk kénytelenek véres verejtékezéssel kiaknázni a vasat, a melyből a testükre a bilincseket verik, úgy mi is magunk adjuk egy ellenséges érületű hatalom kezébe az alkalmas eszközöket leigázásunkhoz.

Saját pénzünkkel fegyverezzük föl tulajdon gyermekeinket, hogy nemzeti igényeinket velük elnyomhassák, önértelünket megfékezhessek. Magunk adjuk el nekik véres verejtékekkel és nagy anyagi gondokkal előállított nyers terményeinket fillérekért s feldolgozva, magunk vesszük meg aranyekért.

Bebizonyosodott tény, hogy Ausztriában két százalékkal áll alább a kamatláb, mint nálunk, mert van önálló nemzeti bankjuk s mi ezzel sem bírnak.

A mi közgazdasági fejlődésünk arán fejlesztik közgazdaságukat, a kis- és nagy tőkét felhalmozzák, egymás után alapítják a különbél-különbféle gyárakat, iparvállalatokat, amelyek ellátják népüket munkával ugyanarra, hogy Ausztria földmívelő népére bátran lehet reámondani, hogy egyszermind iparos is. Ha elvezette gazdasági munkáját, előveszi iparát s azzal minden gond és megerőltetés nélkül biztosítja megélhetését, fejlődését.

Ezek a gyárak és iparvállalatok elárasztják hazánkat és a többi keleti államokat mindenféle ipari termékekkel. Pedig azokat a mi népünk is épen úgy elő tudná állítani, csak meg kell reá tanítani, illetve alkalmat kell nekik nyújtani a megtanuláshoz. Belé kell ebbe őket vezetni lépésről lépésre; a siker sem maradhat el; így csinálták ezt külföldön is.

Azonban hol vannak azok a tényezők, akik ezzel komolyan, szakszerűen s az ügynek kellő szeretetével foglalkoznának? Fájdalom — ezt nem látjuk. Csak kapkodás minden — szakértelem nélkül. De azért erre elköltötenek teméntelen sok pénzt, a mely mind csak erőpazarlás.

S a miért nem sikerül nekik, mert szakértelem s az ügynek kellő szeretete nélkül nem is sikerülhet, reá fogják népünkre, hogy nem arra való, buta, lusta és így a népre bélyegezik saját tudatlanságukat.

Hiszen azon egyetlen tény is megcáfolja eme rosszindulatú állításukat, hogy Amerika mindjohban megbecsüli és elismeri, hogy a Magyarországból odaáramlott munkaerő nagyban előmozdította közgazdasági fejlődését. Ha megfigyeljük, meggyőződhetünk róla, hogy a magyar és a román leány — a nélkül, hogy képeztek volna erre csak egy saját ősi tehetségénél, kezűgyességénél fogva — szebbnél-szebb, majdnem művészi dolgokat képes prozokálni. Mindez a mellett bizonyít, hogy milliókat érő munkaerő hever nálunk parlagon, a mit könnyen pénzre lehetne tenni s a mivel annak a sok bizonytalan ekszisztenciának kellő munka-alkalmat lehetne biztosítani s a züléstől megmenteni.

Azonban mi csak a jelennek élünk. Nem termelünk, hanem gondatlanul fogyasztunk. A jövőt nemcsak nem alapozzuk meg, hanem még a mult készleteit is föléljük. Hiányzik nálunk a tetterő, a kezdeményezés bátorsága. Pedig érezzük, miként szívja gazdaságunkból a vért s miként fogy életerőnk Ausztria kizsákmányoló politikájától, mely a sok biztosított előny által egyre gazdagodik, míg mi a sok kiszípolozás folytán egyre szegényedünk.

Ez a nyakas nép, a mely egykor Európa homlokán taposott, milyen szépen igába hajtotta a fejét.

Valaha szük volt neki az egész világ, mint az oroszlánnak a sivatag s ma ott nyoszörög egy idegen hatalom nehéz bilincse alatt. Valahányszor jogait gyakorolni akarja, mindannyiszor a királyi vétő-jog sziklafalába ütközik.

Igy kötötték nemzeti életünk szabad fejlődését örök érvényű politikai dogmákhoz és megváltozhatatlan paragrafusokhoz.

Minden nemzet a maga életigényeihez idomítja alkotmány-törvényeit. Csak mi nyugózzuk le a törvények elavult bilincseivel az életet, hogy megakadályozzuk annak Istentől nyert szabad fejlődését. Mint a római hajókon az evező rabszolgák a padokhoz, úgy vagyunk mi is oda láncozva egy lehetetlen állapothoz, a melyen már régen keresztül gázolt az idő. Van alkotmányunk, de ez pórázra van kötve. Játshatunk törvényhozásodít, míg saját gyermekeink által nekünk szegettetett, Fabricius szuronyai nem ütköznek.

A csüggedező kishitűek pedig sietnek belekapaszkodni a hatalom diadal szekereibe s készek inkább meghurocoltatni magukat a sárban, csak-hogy osztozkodhassanak a hatalom mal egvűtt járó előnyökben. Ez a kényszerűlt alkalmazkodás a legfőbb oka a mi nemzeti életünk meddőségének.

Teremteni, alkotni, korszakot új intézményekkel áthidalni, csak szabad nemzeti képes. Itt pezseghez föl a szivekben a tetterő, a kezdeményezés bátorsága. Szabadon csak ezek törhetnek előre, mert nincs a nyakukon hurok, a melyvel őket visszaránthatnák a mélységbe.

Ez a szabadság az éltető forrása annak a rohamos társadalmi és politikai átalakulásnak, a melyet ma már mindenki megláthat az európai nagy nemzeteknél. Mindenütt lendület! Forronganak, alakulnak, terjeszkednek s mint a mesék óriásai, hét-

mérföldes csizmákban lépnek át egy-egy újabb erkölcsű világrézetre. Csak mi állunk a korszellem dagályában mozdulatlanul, mint az elátkozott sziget. A meddőség rozsdájával, a tétlenség penészével.

A hányzor ezeket látom, a hányzor ezeken elmélkedem, lesütöm szememet s érzem, mint a miként az emberi tudó is megérzi az enyhe leheletről a tavaszt, hogy ez az utolsó óra, a melyben minden becsületes hazafinak, a ki nem csak ajkán hangoztatja divatos frázisként a hazaszeretetet, hanem szívében és lelkében is érzi azt, ezen halaszthatatlanul orvoslást igénylő társadalmi idült betegségek ellen küzdeni kötelessége. Mert ha még sokat tétovázunk s tovább is csak a jelennek, a kényelemnek s az egymásra való irigységnek élünk úgy járunk, mint az óra az égő házban. Ennek is tolják a kerekét a mutatót előre s észre sem veszi, hogy tűz van körülötte, a míg a lángok reá nem csapnak, el nem hamvasztják, porrá nem égetik teljesen, tökéletesen... A mi országunknak is ilyen a helyzete, észre sem vesszük és beleolvastanak egy idegen országba.

Meg kell vessük gazdasági fejlődésünk alapjait, mert csak gazdag nemzetnek van erkölcsi súlya, szegény nemzetnek alamizna a szava.

Mindezeket elgondolva, megfontolva, hazafiúi kötelességből, emberfeletti küzdelemmel szerveztük az E. Sz. H. O. Sz.-et és bontjuk ki zászlaját. Reá írjuk: „Hazáért és szabadságért, népünk sorsának javításáért és ipari termelésünk fokozásáért.”

Vitéz őseink karddal hódítottak meg e szép hazát; reánk, utódokra nehezebb feladat vár. Mi karddal és szerszámmal egyaránt kell küzdjünk, versenyezzünk ezeréves multu szép hazánk megtartásáért.

Nagy küzdelemmel, faluról-falura, házról-házra járva, ezeket mondtuk el s örömmel láttuk sorakozni nemzetünknek színét-javát. Nem ezokat, a kiket hir, dicsőség, fény és pompa vesznek körül, hanem azokat, akik készek a hazáért föláldozni mindent, akik azt áruba bocsájtani nem engedik semmiért...

Ott láttuk lobogni gyermekek, ifjak, öregek, férfiak és nők szemében a hazaszeretnek égő lángjait, mely megvilágította előttünk a jövőt. És láttuk, miként alakul ki az egyetlen az igazi nemzeti hadsereg, melynek fenséges hivatása az, hogy így egyesülve a hazának minden fia és leánya nemzetiségre való tekintet nélkül, e téren is kivívja szabadságát, versenyképességét.

Ez, csak ez lesz a nagy, a fenséges nap, midőn a szeretet, a boldogság győzedelmeskedni fog a nyomasztó szegénységen, a gyűlölködésen, az önzésen, az ármányon.

Egy cél fog lebegni mindnyájunk előtt: közös akarattal, közös erővel hinteni el a magot a haza földjébe, a mely nagy, terebélyes fává nőjön. Olyan fává, a melynek árnyékában megtalálja e hazának minden ajku szegény polgára a biztos megélhetést. S a mikor ezt tesszük, senki se lásson ténykedésünkben egyéni politikát, mert a nemzet ellen követ el megbocsáthatatlan nagy büntetést, a ki az ipari kérdéseket tárgyalja avagy annak tekint.

Az E. Sz. H. O. Sz. ez év november havában megkezdi községenkinti tanfolyamait, megtanítja ingyen a tanfolyamon résztvevőket többféle mindennapi használati tárgyak elkészítésére. Kiképzésük után pedig telen vagy a mikor a gazdasági munka szünetel: ellátja munkával abból az iparnemből, a melyet tanult. A munkához az anyagot a szövetség adja, a kész munkát minden héten egyszer átveszi és a munka díjat pontosan kifizeti. Huszonöt évi rendszeres munkálkodás után pedig munkás tagjait megfelelő nyugdíjban része-

síti, amely ki fog terjedni kiskorú utódjaira is. S mindezt csak annyit kíván a szövetség, hogy annak minden honfi és honleány tagja legyen, a mely egyszer s mindenkorra tizenhárom koronájába kerül mindenkinek és abból is tíz korona saját tulajdonát fogja képezni; azután megfelelő osztalékban fog részesülni s ezzel örökös alapító tagja lesz az E. Sz. H. O. Sz.-nek.

Ezzel el fogjuk érni azt a fenséges célt, hogy önként fog az önálló vám kezünkbe jutni, mert nem lesz e hazának egyetlen polgára sem, a ki nem az általunk előállított iparnemeket használná, mivel az olcsóbb lesz a külföldinél s mégis azoknak a sok millióknak, a mit az ilyen mindennapi használati tárgyakért eddig a külföldnek adtunk, legalább 40 százalékát kitevő összege, a mi szegény népünknek megélhetésére, fejlődésére fog szolgálni.

Legyen tehát az E. Sz. H. O. Sz.-nek minden honpolgár és honleány tagja, pártfogója; igyekezzék annak érdekeit legjobb tudása és indulata szerint előmozdítani, hogy az úgy a magyar, mint az összes nemzetiségek s így kivétel nélkül mindnyájunk érdekét, a kik e szép hazában lakunk önzetlenül, frázistalanul s a lehető rövidséggel szolgál.

Kathony Béla.

„A nemzet akarata.”

Ezt olvasom egyik napilapban, midőn Magyarország választási harcáról s a feltámadt szabadelvű pártról elmélkedik a fentti cím szerzője.

Ha valaha embert sértettek meg, ha valamikor szegény volt a szolgaság járma, ugy akkor ezen választáson, melynek feladata tiszta hazaszeretettől megszentelt mandátumot küldeni a dunaparti törvényhozó palotába, a legfájdalmasabb sértés, a leggaládabb megalázás és a szolgaság legkeserűbb járma nehezedett e sokat szenvedett haza minden polgárára e választási küzdelem alatt.

A tatárjárás nem pusztított oly rettenetesen, mint e választási harc, mert ott a bevehetetlen várakat, erődöket a szabadnépek imája édesítette meg, de itt még szabadon sem lehetett magunkénak mondani azt a földet, a melyet a szabad magyar vére áztatott.

Itt mindenkinek volt becsülete, csak a magyar érzelmű népek nem.

E választási küzdelemben a törvény fel volt függesztve az ellenzék minden polgárára nézve, mert itt egy-egy hivatalos közeg akarata, önkénye volt a törvény, melyet úgy és akkor alkalmazott, a mint akart és a letiprás kívánt.

A nép szerint egyiknek t. i. a jobb pártnak minden szabaddot, a balpártnak semmi.

Egyiket védte a törvény még akkor is, midőn reá szükség sem volt, a másikat pedig büntette, ha meg sem érdemelte.

A választás napján meg éppen fájó szívvvel kellett végük szenvedni egy nemzet vonaglását; végig huzni a szolgaság jármát.

„Rabok voltunk” és maradtunk. A szabad, alkotmányos küzdelem, csak a könyvtárba való. Sem nem szabad, sem

nem alkotmányos, mert mindkettő hiányzott a választási küzdelemben. Nem a nép választott, hanem a szuronyerdő, a katonai erőszak, a Judás-pénz, a szesz és a rettenetes nyomás, mely alatt vértelen harcban elvéreztek a nemzet nagyjai, jóakarói.

A tekintélyt kellett megszerelni erőszakkal!

No megszerelték a „Nemzeti nagyok”, a „hatalmasok.” Nem ismerik az elnyomott népek életét, tekintély tiszteletét? Hisz ha mindene elvesz, még akkor is átkot szór a leigázójára. Így kell nekünk is átkot szólni azokra, kik elrabolták életünk ideálját: a szabadságot, kik leigázták, rablilincsbé verték a szabad választó polgárokat.

Ha tehát azt állítja valaki e választások után, hogy a mai képviselőház többsége a nép, a nemzet akarata, akkor az tudva olyant állít, a mit önmaga sem hiszen el; olyant akar a közvélemény gondolkodásába belecsepegtetni, bele vésni, a mi a legrettenetesebb sértés egy elnyomott nemzet ellen, megalázása a szabadszív érzelmeinek, szolgaság-járma, melyet huzni kell egy leigázott nemzetnek.

E választáson nem alkotmányos küzdelem, hanem abszolútizmus uralkodott.

Szabad székeleyek, magyarok, testvérek emlékezzetek — ha majd még egyszer eljön az ébredés órája, ha majd egyszer lengedez a szabadság szellője — erre az adáz küzdelemre!

Inkább mindnyájan elhalni, mintsem szabadságunkat eladni, áruba bocsájtani!...

Sokszor kell rá gondolni a szenvedésekre és akkor talán feléled Magyarország népe.

Fáj a nehéz iga, nehéz a szolgaság járma, de magunk voltunk részben az oka!

Még találkozunk a jövődő küzdelem hevében s akkor szent fogadást teszünk, hogy: „Rabok tovább nem leszünk!”...

András Péter.

A gyepesi kortesut.

Egy szolgabíró, egy jegyző és egy tanító.

Hárman valának együtt: muszkapárti kortesuton. Bekocsiztak Gyepes községbe is, hogy elhintsek a pénzmagot, melyből a muszkapárti mandátum kirügyszett.

... Megdolgozták a községet... Elvégezték a muszkapárti „munkát”. Tovább akartak utazni. Más faluba. Hinteni a pénzmagot.

Derék asszony Gál Mózesné, a gyepesi bíróné. Maga mellé vette Gál Mártonnét, Moly Jánosnét és Zoltán Istvánnét, akik hozzá méltó bátorsággal vállalták az alkotmányos feladatot.

Ez pedig abból állott, hogy a muszkapárti korteseket Gyepes község végén megtrefálva, a buzavetésből kottlós tojással megdobálják.

E feladatnak alaposan eleget is tettek. Csupa tojás volt a három kortes. Csak úgy folyt le róluk a

nem épen finom illatu alkotmányos lé Az asszonyok részéről ártatlan tréfa volt a különben jól kieszt csin.

De már aztán a következménye brutális kegyetlenségé fajult.

A tojáslére felbőszült három darab muszkapárti kortes: egy szolgabíró, egy jegyző és egy tanító — fényes nappal lévén, látták, hogy ők vannak tulerőben — leugráltak a kocsiból s a szegény védtelen nőket agyba-főbe verték, a legembertelebb módon összerugdosták...

Ezzel még nem elégedtek meg. A hatalmi tekintélyre pályázó szolgabíró, a vitézködő körjegyző és a nép erkölcselenségeit ostorozó tanító csendőrség kezére adta a tréfás gyepesi asszonyokat. S noha a község tekintélyes birája személyes és vagyoni felelősséget vállalt érettek s kérte a bős korteseket, hogy a csendőri kísérettől kíméljék meg a mindnyájan vagyonos, jobb módu gazdák feleségeit, — a kortesek végrehajtották szegénytelen elhatározásukat. Könyörtelenül bekisértették fényes nappal Oklandra a községi bírónéval élükön: a gyepesi asszonyokat és mint valami tolvajoknak, a csendőrsőn kellett háluiok — katonák őrizete alatt.

Reggel aztán elővezették őket a földulló urhoz, aki a gyepesi asszonyokat előbb a maga módja szerint megleckéztette és azután 50—50 korona pénzbírságra vagy megfelelő elzárásra ítélte.

A nagy közönség elfogulatlan ítéletére bizzuk: vajjon a gyepesi asszonyok érdemelték-e meg a csendőri bekisértetést és az ártatlan tréfaért tulmagas pénzbüntetést, avagy a szolgabíró, körjegyző és tanító szolgáltak reá a hivatalos hatalommal való visszaélés, törvénybe ütköző korteskedés, brutális verekedés vádjára s azok következményeire?

Nyugodtan ítélezhetik ki-ki a maga felfogása szerint, mert a grancsár kormány idejében történt ilyen és ezekhez hasonló gyalázatos kortes visszaélések, — ha csak a független bíróság elé nem kerülnek — méltó büntetést amugy sem kaphatnak...

Méhészet.

Felhívás Udvarhelyvármegye méhészegyesületének tagjaihoz.

A magyar-, német- és osztrák méhészek 55-ik vándorgyűlésének s az ezzel kapcsolatos nemzetközi kiállításnak napjai közelednek. Minthogy többen fordultak hozzánk, hogy minő módon lehet részt venni a gyűlésen és tulajdonképpen mit és mily mennyiségben lehet kiállítani — tájékozódás végett adjuk a következő értesítést.

1. A kiküldött „Bejelentő iverk”-re a cím fölé, az etédi gyűlés határozata értelmében az „Erdélyrészi Méhészegyesület csoportos kiállításához, Udvarhelyvármegye méhészegyesülete” jelzés irandó be.

2. Kiállíthatók: I. csoportban, előméhek bármily rendszerű kas és kaptárban 1—2 méhesalád, anyanevelők 6—10 kereten II-ik csoportban, üres kaptarak, kasok, anyanevelők, duceok és pavillonok, mint saját készítmények. III-ik csoportban: méhészeti eszközök, felszerelések, tár-

gyak. IV-ik csoportban: lépés és pörgetett méz üvegekben, bódörökben bármily mennyiségben. Üvegeket gyári áron küld a kiállítási bizottság. E csoportban állítható ki a viasz egy tömbben 1 kilótól felfelé, csinos formába öntve. A mézet tehát egy nagyobb bizottság az illető kiállító szándéka szerint osztja szét kisebb adagokra. V. csoportban: a méz és viasz háztartási és ipari feldolgozása: mézeskalács, mézessütemények, mézbor, mézszesz, mézecet, mülep, viaszalakok, viaszgyertya, míg a VI-ik csoportban: a méhészeti szakirodalom, preparatumok, méhestervek, rajzok, fényképek állíthatók ki. A bejelentési ívekben a beküldött tárgyak értéki feltétlen beirandók. A kiállításra küldendő tárgyak folyó évi július 20-án becsomagolva a székelyudvarhelyi vasutállomásra szállítandók, hol egyesületünk költségén vasútra fognak adni.

Az íveket azonban június hó 20-ig a titkárhoz kérjük küldeni a csoportosítás eszközlése végett. Különösen kérjük az egyesület tagjait a méznek bármily mennyiségben való kiállítására, mert mézünk Európában és hazánkban a legelső rendű méz s mint ilyen nemcsak a versenyt veszi fel, hanem az első díjakat fogja elhozni a kiállításról. Úgy szerzünk becsületet és teremtünk jövőt a székely méhészetnek, ha minél többen mutatjuk be Európa nemzeteknek világrész elsőrendű mézét: a székely mézet. Kérjük a tagokat továbbá arra is, hogy a régi méhészkönyveket és méhészeti írásokat kutsassák fel, azokat gyűjtsék össze s a fent jelzett határnapig a titkárhoz beküldeni sziveskedjenek. Köszönettel fogadják a rendező bizottság, a méhesek fényképeit és éppen azért kérjük a nagyobb méhészzel bíró tagokat, hogy méhesük fényképét — visszaküldés kötelezettsége mellett — hozzánk juttassák. Kérjük továbbá egyesületünk tagjait, hogy a vándorgyűlésre és kiállításra — ha nem is mint kiállítók — minél többen sziveskedjenek július hó 30-ig jelentkezni, hogy a kedvezményeket kieszközölhessük s a jelvényeket iekérhessük. A vándorgyűlés alkalmával fog méhészegyesületünk tisztelegni a m. kir. földmívelésügyi kormányfőnél. A gyűlés programja a következő: Augusztus 18-án este egyegyed 8 órakor indulás Székelyudvarhelyről. Aug. 19-én d. u. megérkezés, fogadtatás, elszállásolás, este 8 órakor ismerkedés. Aug. 20-án reggel 7 órakor résztevés a Szent-István napi körmeneten. D. e. 10 órakor József kir. főherceg, fővédnök Ur Ö. fennsége üdvözlése, a kiállítás ünnepies megnyitása és megtekintése. D. u. a rendező bizottság kalauzolója mellett Budapest nevezettségének megtekintése, esetleg kirándulás a budapesti kertészeti tanintézethez. Aug. 21-én d. e. 9 órakor a vándorgyűlés ünnepies megnyitása és a tárgyalások megkezdése. D. u. 1 órakor társas ebéd, utána kirándulás. Aug. 22-én a tárgyalások folytatása. Aug. 23-án a tárgyalások bevégezése és kirándulás Gödöllőre, az állami méhészeti gazdaság megtekintésére. Aug. 24-én d. u. 2 órakor hazatérés, ki ohajt részt vehet a Balaton vidékére, Magastátrára vagy az Aldunára rendezett kirán-

dulásokon. A gyűlésen résztvevők kedvezményes vasuti jegyer, ingyen elszállásolást élveznek. A gyűlés tárgyait és az előadók neveit később közöljük.

Székelyudvarhely, 1910. június 8.

Gál Imre,
titkár.

Lányi Imre,
elnök.

HIREK.

— **Lapunk mai számát** az Első Székely Házi-ipari Országos Szövetkezet tagjainak ama célból küldöttük meg, hogy biztos tudomást szerezzenek e nagyszabású nemzeti célt maga elé tűzött intézmény végleges megalakulásáról. A szervezkedés — látszólag — hosszas időt igényelt. De csak látszólag, mert közel négyezer tagot vármegyéről-vármegyére, városról-városra, faluról-falura és házról-házra felkeresni, a célt közvetlenül megmagyarázni, megértetni, kis dolgoknak nem mondható. Mennyit kellett némely rövid látó hatóságú emberek miatt is bosszankodni. Most azonban az első érdemleges kapavágás megtörtént. A szövetkezet cégét a székelyudvarhelyi kir. törvénytörvényes bejegyezte. Többé már nem lehet büntetlenül rágalmozni. Hivatalos védelem és ellenőrzés alatt álló cégbirtokos jogalanyról van szó, a melynek tekintélye és becsülete figyelmet, elismerést érdemel. Tagjainak száma folyton szaporodik és ezzel karöltve a bizalom is nő. Ha eddig óriási küzdelem, a kétkedés és rosszindulat gyakori gátvetése mellett a négyezeret megközelítő lelkes tábor sorakozott, most immár — az akadályok bátor leküzdése után — gyorsabb tempóban haladhatunk a cél megvalósításához. A „Székely-Udvarhely”, melynek annak idején a most erdélyi (székelyföldi) kirendeltség életre hívásában is előkelő része volt, hazafias feladatot kíván teljesíteni a most zászlót bontott népiipari szövetkezet felkarolásával. Elfogadjuk a hivatalos közlöny címet, lapunk homlokára irtuk. Hiszen a nemes irányú szövetkezet célja, a „Székely-Udvarhely”-nek is mindenkor programja volt s annak megvalósítását képezi. Sokszor hirdettük, hogy a tértelenségben élő falusi népnek téli foglalkozást kell teremtsünk, hogy a nyomortól és a kivándorlás kényszerétől megszabadítsuk. Papok, tanítók és jegyzők együttes munkálkodását sürgettük. Tehát nekünk való, szívünk, lelkünk szerinti munkakört ohajtunk betölteni, mikor az Első Székely Házi-ipari Országos Szövetkezet zászlóját magasra emeljük és székely hazafias lelkesedéssel kiáltjuk: Isten nevében előre!

A „Székely-Udvarhely” mai naptól kezdve tehát a szövetkezet hivatalos közlönye lévén, annak tagjaitól is készsággal fogadjuk el közleményeket, melyek a szövetkezet működését előmozdítani hivatottak. Viszont időről-időre a „Székely-Udvarhely” hasábjain közöljük az összes tanfolyamokra és a szövetkezet más irányú működésére vonatkozó tájékoztatásokat is. Ajánljuk tehát a tagok és külgazdálkodók figyelmébe a „Székely-Udvarhely” közleményeit, melyekkel állandó és szoros kapcsolatot ohajtunk a szövetkezet és tagjai között létesíteni, főtartani. Tekintsék tehát e lapot bizalmas jó barátoknak és bármely kérdésben szeretettel forduljanak hozzánk. Mi készsággal leszünk szolgálatukra. Bizzunk és higgyünk saját nemzeti erőnkben. „Ha Isten velünk, senki ellenünk!”

— **Kinevezés.** A belügyminisztérium Szentkirályi Andor közigazgatási gyakorlatot, aki eddig mint tb. szolgabíró az oklándi szolgabíróskárhoz volt beosztva miniszteri segédfogalmazónak nevezte ki és főispáni titkári minőségben Hunyadvármegye főispánja mellé kirendelte.

— **Iskolai ünnepély a zárdában.** A helybeli püspöki leánynevelő-intézetnek e hó 23-án d. u. 4 órakor igen szép és érdekes műsoru ünnepélye lesz. Mikes János gróf főesperes-plebánus névünnepe s az iskolai év befejezése alkalmából rendezik az ünnepséget, melynek műsora a következő változatos számokból áll: Erdélyi: „Hunyadi.” Megnyitó. Két cimbalmon előadják: Szakáts Ilona, Gálffy Juliska. „Üdvözlő.” Mondja: Pluhár Piroška. Zichrer: „Ez már vérünkben van.” Négy kézre zongorázzák: Pál Erzsike, Hargitta Bea. Hummel: „Orosz szánposta.” zongorán előadják: Szabó Ilonka és Matskásy Ilona. „Magyar nóták.” Éneklék a növendékek. Pathe: „Lilia Polka.” Két kézre zongorázzák Mertz Margit és tanítónője. Ascher: „Gond nélkül.” Két zongorán előadják: Bakó Lenke, Betegh Erzsike II. zongorán Lóty Irén, Amberboy Anna. Magyar egyveleg. Cimbalmozza: Gálffy Juliska zongorakísérettel. Tóth: „Szavaló-próba” Monolog. Előadja: Embery Lenke. Gutmann: „Forgószél.” Két zongorán előadják: Matskásy Irén k. a. és tanítónője. Simon: „Egy falusi hangversenypróba.” Éneklék a növendékek. Kéler: „Magyar vigjáték.” Két zongorán előadják: Amberboy Ami, Balázs Irén. II. Zongorán Matskásy Irén és tanítónője.

— **Méhészeti előadások.** A méhészegyesület helyi bizottsága június és július hónapok minden vasárnapján d. u. 3 órától kezdődőleg, különböző méhtelepeken összejövetelt rendez, melyre az egyesületi tagokat és a méhészet iránt érdeklődőket szívesen látja a bizottság. Az első összejövetelt folyó hó 12-én (ma) lesz Kauncz Albert asztalos méhtelepén. Vitatétel: A méhészládok fejlődése a folyó év tavaszi idejében. Bevezeti Derzsi Sámuel kir. törvénytörvényes irodatiszt.

— **Bedő Ferenc** sírjára adakoztak: Sebesy Ákos 4 K, Tamás Albert a Riemer K. Gusztáv ívén aláirt 5 K A gyűjtés eredménye az időközi 8 K 93 fillér kamattal 523 K 78 fillér. Fogadják a kegyes adakozók hálás köszönetemet. Felkérem mindazokat, akiknél e célra bármily csekély gyűjtés volna, kegyeskedjenek hozzám juttatni, hogy a rendezését az amugy is elhanyagolt sírhelynek meg lehessen kezdeni. Dr Solymossy Lajos.

— **Fertőzött kut.** Közutaink valamennyijét ilyennek mondhatjuk. Ez elég sajnós és veszedelmes. Azonban hozzánk beérkezett panasz folytán, a csere-utcai kutat külön is kiemeljük. Hegyoldalban lévén, a külső részről befolyó tisztátalan mocsok befoly. Ez annál inkább akadálytalanul történhetik, mert a kut deszkázata mellett hatalmas üreg van. Sürgős intézkedést várunk.

— **Nyilvános számadás.** A református temető rendezésének költségeire adakoztak: Udvarhelymegyei Takarékpénztár R. T. 300 K, Zálogkölcsönintézet és betéti pénztár 100 K, Agrártakarékpenztár 50 K, a helybeli unitárius egyházközség, Gyarmathy F. ügyvéd, özv. Szakács M. né özv. Lukácsffy J. né és Szakács Z. 20—20 K, dr Urbányi J. 10 K, özv. Pálffy K. né, Schuller János kalapos Szalay A. és neje, a timár-társulat 5—5 K, Kerestély D. 3 K, Bloos M. 2 K, összesen 485 korona. Az eddigi gyűjtés eredménye az időközi 3 K 32 fillér kamattal 1271 K 62 fillér. Megnyugtathatom egyik adakozó urat, hogy a kaput rövid időn elkészítjük. Azonban csak sajnálattal értesíthetem az érdeklődés mérvét illetőleg, 600-nál több felhívást — kérelmet — bocsátottam ki s ezideig csupán 92-en küldötték el adományukat. Vérmes reményeket nem tápláltam, de mégis nagyobb érdek-

lődest és áldozat készséget reméltem. Mondják, hogy tán személyesen kellett volna a híveket s mindazokat, kiknek halottjaik vannak a temetőben, felkeresnem. Én épen a személyesen megjelenéssel járó kellemetlenségeket akartam kikerülni úgy gondolva megoldható a dolgot, hogy aki akar valamit adni, vagy utalvánnyal, vagy levélben elküldi s nem lesz zsenirozva Ismételtlen kérem mindazokat, kiknek kedves halottjaik vannak temetőnkben, küldjék el filléreiket, hogy a célbavett rendezést elvégezhessük. Azoknak, a kik elküldötték szíves adományukat, ismételtlen hálás köszönetemet nyilvánítom Dr Solymossy Lajos, főgondnok.

— **A barátliták év-végi vizsgái f.** hó 15. és 16-án lesznek és pedig 15-én 8 órakor ünnepélyes Veni Sancte 9—12-ig az I—II. osztály vizsgája. Deután 2—5-ig az I—II. osztály torna, a III—VI. osztály valás, latin, egek és tornavizsgálja a ferencrendiek udvarán. 16-án a III—VI. oszt. vizsgája a róm. kath. fiúiskola nagytermében. Ez idő alatt a növendékek érdekes rajzai, térképrajzai gyakorlati, szépirási és kézi munkáiból a III—VI. oszt. teremben kiállítást rendezünk, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazgatóság. Az évzáró ünnepély f. hó 26-án lesz.

— **A posta címbejelentő lapjai.** A fűrdő, nyaraló- és turistaközönség kényelmére a magyar posta címbejelentő lapokat rendezesített, amelyeken az utazó közönség postaküldeményeinek táviratainak kézbesítése, avagy utánküldése iránt intézkedhetik. A címbejelentő lapok a fűrdő, nyaraló- és gyógyhelyek postahivatalainál díjtalanul kaphatók Használatukról magán a lapon foglalt magyar-francia közlemény tájékoztatást nyújt. A kültöltött címbejelentő lapokat levélgyűjtő-szekrények útján bérmentesítés nélkül lehet a m. k. postahivatalokhoz juttatni, vagy közvetlenül is átadhatók azok. A címbejelentő lapokon közölt címeket a postahivatalok nyilvántartják és a bejelentő rendelkezésnek megfelelően a postaküldemények pontos kézbesítéséről, vagy utánküldéséről gondoskodnak.

— **Munkások bálja.** A cipész és csizmadia munkások és munkásnők szakcsoportja, könyvtár-alapjuk javára e hó 19-én (vasárnap) a Gergelyfele sósfűrdőn táncestélyt rendeznek. A meghívókat most küldik szét.

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylettől.
Szám: 131—1910.

Meghívó.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület folyó hó 13-án d. e. 10 órakor a vármegyei ház kistermében választmányi ülést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívottak.

Tárgysorozat.

1. Az üsző bevasárlásra kiküldött bizottság jelentése.
2. Az őszi állatdíjazások helyének megállapítása, díjak kitűzése, rendező és bíráló bizottsági tagok választása.
3. Alispáni megkeresésre azon községek kijelölése, melyekben gazdasági ismétlő iskolák volnának felállíthatók.
4. Folyó ügyek.

Székelyudvarhely, 1910. jun. 7.

Az elnökség

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Fab—y Ne bízzék és ne is reméljen... Küldeményei nyomdafestéket nem kaphatnak. Sem a versek, sem a próza — közlésre nem alkalmas. Ha ezek a „legjobb munkái”, akkor milyenek lehetnek a rosszak és a legrosszabbak? Istenutca mi nem bizzunk, sőt nem is remélünk...

K. Gy. Korond. E számból térszűke miatt maradt ki.

Uj órás és ékszerüzlet.

Székelyudvarhely és vidéke nagybecsű közönségét ezton van szerencsém értesíteni, hogy helyben a **Kossuth Lajos-utca 5 szám alatt** (a Solymossy-féle gyógyszerár mellett) a mai kivánalomnak minden tekintetben megfelelő **órák, ékszer és látszerüzletet** nyitottam.

Üzletemben elfogadok mindennemű óra javításokat, továbbá ékszerek és látszerek javítását, dus választékom van mindenféle órákban és ékszerekben, valamint optikai tárgyakban, a melyre a mélyen tisztelt közönség szives érdeklődését és meggyőződését kérve, vagyok

teljes tisztelettel:

Florentin Vilmos,
órák, ékszerész és látszerész

3-6.

Fogorvos
Perl József

American Dentist
Székelyudvarhelyre
megérkezett.

Elvégez minden fogorvosi műtétet, u. m. foghuzást teljes érzéstelenítéssel; arany és más tőméseket. Készít műfogakat és teljes fogsorokat — szápadás nélkül. Korona és hidmunkák. Lakása: Budapest-szálló 2. sz. alatt. Rendel naponta délelőtt 9—12 és délután 2—5 óráig.

Nyári menházvezetőnőt keresnek.

A nagygalambfalvai nyári menházvezetőnői állás betöltendő. Pályázhatnak **1910. június 24-ig** menházvezetőnői tanfolyamot végzett nők. Fizetés havi 60 korona. Pályázati kérvények Kádár Dénes ref. lelkész, felügyelő bizottsági elnök urhoz adandók be. Nagygalambfalva, 1910 június 10. *A felügyelő bizottság.*

BORI

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Butorokat

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 43. szám alatt

Balási Mihály épület-asztalosmester

készbutor-raktárában szerezhetünk be a legelőnyösebben. Dus választék van: ebédő-, háló- és szalonberendezések, hajlított butorok, hintaszékek, irodaberendezések, valamint esztorgályos munkák, függőnytartók, fogasok, zongoraszékek stb.-ben. Költségvetésekkel díjmentesen szolgál. Kárpitos munkákat, javításokat, szalonberendezéseket, szobadisztitéseket és butoresomagolást jutányosan teljesít.

9-52.

Egy ügyes leány,

ki az írás- és számolásban megfelelő jártassággal bír, pénzkezelési alkalmazásban felvétetik **Fabian József** fűszerkereskedésében **Székelyudvarhelyt.**

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bornagy kereskedők
Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás terméstartadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. **Kitűnő sajattermés és vörös borok.**

Uj butorraktár

Székelyudvarhelyt, Bathány-tér 12 sz. a.

Legjobb divatu berendezések és mindennemű kárpitos árúk teljes jótállás mellett beszerezhetők. A n. é. közönség szives pártfogását kéri
Balázs Károly esztorgályos, butorkereskedő. 1-5

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappant

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas“ védjeggyel!

Névjegyek
Meghívók,
Eljegyzési
és Esküvői

valamint gyászjelentések, ugyszintén mindenféle könnynyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál

villamos üzemre berendezett könyvnyomató és könyvkötő-intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Vidéki megrendeléseket azonnal elintézi.

Vizsgai
íráslapok

igen csinos magyar díszítéssel, kettős színnyomással, finom famentes papíron, **Betegh Pál** könyv- és rajzszekereskedésében kaphatók.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félelve 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi Ien

legjobb magyar gyártmányú díszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos levélpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász- **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvetel, levélpapírosok stb. Nagy választék tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

Allandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok.

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

KÖNYVNYOMTATO- ÉS
KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET**BETEGH PÁL****KÖNYV-, ZENEMŰ- ES**
PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súly és minőségű irodai és irod.

PAPIROSOK

vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőző-papírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemez-papírok minden sulyban.
hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépirási és rondírási minták. Olesó legyező-faldiszkek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák Dohány-ésszivartárcák bőrből és fémből. Börtárcák, pénzes-érszvények. okmány és irománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könnynyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olesó áron kerülnek ki

Acélirotollak, rondollak, üveg-
tollak, tollszárak, dísztollszárak.
Ironok, fekete, szines és másoló-
ironok, notes ironok, csavariron-
ok (crayonok), zsebironok, csav-
arironbetétek, ironvédők, iron-
hegyezők. Kréták, iskolai, kávé-
házi és fajelző kréták, szines
kréták. Tinták, legjobb irodai és
másoló tinták, szines, vegy- és
ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték,
tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok,
hegedű-iskola, hegedű-alkatrés-
szek. Gramophon és fonográfok,
lemezek és hengerek. Hang-
goló-sipok és o. rínák. Mono-
grammok fehérnemű és levél-
papírjelzésre. Kezi nyomda. —
Különféle bélyegzők, pecsétnyo-
mók, pecsétjegyek, pecsétviasz,
festékpárnák, ostyák. Ajtóablak
és néveliratok öntött fémből,
erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes Magyar Könyvtár. A székelyudvarhelyi **középiskolában** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), dárcsa és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj-s zstetek minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, íromappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, kapcsok stb.